

Конгрес
Українських
Націоналістів

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net

www.nacija.org.ua

20 червня 2006 року № 24 (136)

Любіть Україну!

НАЦІОНАЛІСТИ ВИСУВАЮТЬ ВИМОГИ

16 червня Конгрес Українських Націоналістів провів у Києві пікетування російського посольства і Секретаріату Президента України.

"Українська мова не потребує російського язика!", "Ні російським провокаціям у Криму!", "Московські шовіністи не зможуть Україну з'їсти". Під такими гаслами 16 червня Конгрес Українських Націоналістів пікетував посольство Російської Федерації у Києві.

Понад 300 активістів Конгресу, переважно молодь, із різних областей України приїхали в столицю, аби сказати рішуче "ні" втручанню сусідньої держави у внутрішні справи України. Вишуквавшись перед посольством, націоналісти вимагали зустрічі із представником Російської Федерації. КУН підготував звернення до президента Росії Володимира Путіна з низкою вимог. Зокрема припинити втручання у внутрішні

справи України, припинити економічний тиск на нашу державу, дотримуватися міжнародних норм стосовно непорушності кордонів, поважати територіальну цілісність України, прискорити процес демаркації українсько-російського сухопутного та морського кордонів.

Продовження на 2-й стор.

Перед киянами виступає заступник голови КУН, народний депутат України Євген Гірик

Молоді націоналісти крокують Києвом

"Радикальна демаркація" кордону з Росією

Високодостойний пане Президенте!

Конгрес Українських Націоналістів стурбований політичною ситуацією, яка склалася останнім часом в Україні. Тому ми звертаємося до Вас із цим листом.

Україна як європейська держава послідовно провадить свою зовнішню політику на принципах поваги до суверенітету сусідніх держав та в рамках міжнародного права. У 1994 році наша держава приєдналась до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, і країни-гаранти, серед яких і Російська Федерація, зобов'язалися "поважати незалежність і суверенітет та існуючі кордони України".

Однак події останніх місяців промовисто свідчать про те, що Російська Федерація зневажала взяті на себе зобов'язання і відверто демонструє ворожість до України. Тиск на українську державу здійснюється різними засобами, зокрема за допомогою "п'ятої колони" Кремля в Україні. Газовий шантаж, економічний тиск та претензії на українську територію, роздмухування сепаратистських настроїв, провокування міжетнічних конфліктів та "парад мовних суверенітетів" у південно-східних регіонах України, антинаївська вакханалія у Криму – все це ознаки існуван-

ня єдиного плану дій, спрямованого проти України як незалежної держави.

Це становить пряму загрозу територіальній цілісності і національній безпеці нашої держави.

Конгрес Українських Націоналістів заявляє про свою глибоку стурбованість такою політикою сусідньої держави та її прислужників в Україні.

Послідовно підтримуючи Ваші дії як Президента України, спрямовані на захист національних інтересів, Конгрес Українських Націоналістів звертається до Вас із закликом вжити невідкладних заходів, які убезпечать Українську державу від подальших зазіхань на її суверенітет, а саме:

1) прискорити процес вступу України до європейських та євроатлантичних структур;

2) звернутись до країн-гарантів за Будапештським меморандумом щодо загрози територіальній цілісності нашої держави з боку Російської Федерації;

3) вжити заходів щодо заборони на території України антиукраїнських організацій, діяльність яких виходить за межі законодавства та Конституції України і загрожує її національній безпеці;

4) правовими методами зупинити розгук мовного сепаратизму у південно-східних регіонах. У разі відмови скасування незаконних рішень місцевих рад ініціювати, у відповідності з чинним законодавством, їх розпуск;

5) належним чином забезпечити державну підтримку функціонуванню української мови;

6) вжити невідкладних заходів щодо недопущення втручання Російської Федерації в український інформаційний простір;

7) активізувати роботу Ради національної безпеки і оборони.

Враховуючи наявність реальної загрози для нашої держави з боку антиукраїнських сил, Конгрес Українських Націоналістів заявляє про нагальну потребу зміцнення президентської влади.

Виходячи з цього, пропонуємо внести суттєві корективи в реалізацію політичної реформи з метою забезпечення її проведення в інтересах української держави та її громадян.

Конгрес Українських Націоналістів підтримує обраний Вами безповоротний курс побудови демократичної правової Української держави та її інтеграцію в коло вільних європейських країн.

Біля стін Секретаріату Президента

Конгрес українських націоналістів висуває вимоги

Дорогі читачі! Передплата на газету "Нація і держава" приймається всіма поштовими відділеннями України. Інформація про газету міститься в Каталозі видань України на 2006 рік (друге півріччя). Наш індекс: 09715. Передплатна ціна: 1 місяць – 1,39 грн. 3 місяці – 4,17 грн. 6 місяців – 8,34 грн. Сподіваємося на солідарність і допомогу!

НАЦІОНАЛІСТИ ВИСУВАЮТЬ ВИМОГИ

Закінчення. Початок на 1-й стор.

Учасники акції наголосили, що не допустять зазіхань на цілісність своєї держави, а члени молодіжної референтури Конгресу символічно завершили демаркацію кордонів між Російською Федерацією та Україною, розрізавши мапу. Паперовий шмат Росії націоналісти залишили біля посольства. Представника Конгресу запросили до амбасади, де він вручив звернення до президента Російської Федерації Володимира Путіна.

Після завершення акції біля посольства РФ націоналісти пройшли колоною до парку ім. Тараса Шевченка і поклали квіти до пам'ятника національному генію.

Наступною точкою маршруту націоналістів став Секретаріат Президента України, біля стін якого члени Конгресу висловили свою підтримку діям Віктора

Ющенка, спрямованим на захист національних інтересів України. Щоб забезпечити Українську державу від подальших зазіхань на її суверенітет, націоналісти в своєму зверненні запропонували Президентові ряд заходів.

Заступник Голови КУН Володимир Борейчук під час акції біля Секретаріату Президента наголосив: "Якщо Верховна Рада буде продовжувати політичну дискусію, ми вимагатимемо введення прямого президентського правління для збереження цілісності Української держави".

Пізніше націоналісти приєдналися до вуличної протестної акції біля стін "Українського дому", що пройшла минулої п'ятниці за ініціативи низки громадських організацій і партій національно-державницького спрямування.

Валентина ЯНЧУК,
прес-служба КУН

ВІСТІ З РЕГІОНІВ

ДЕНЬ СКОРБОТИ

14 червня в Чернівцях був проведений день Скорботи по невинно вбитих в 1941р. мешканцях Буковини. Цей захід був проведений місцевим "Товариством політв'язнів та репресованих" під керівництвом його голови Ірини Войцехівської. Нині до участі в заході, які проводяться щорічно, були залучені Конгрес Українських Націоналістів, ВО "Свобода", Народний Рух України, Ліга українських жінок, Товариство "Просвіта", хор "Гомін Буковини", а також представники обласної та міської державної адміністрації.

Подібні заходи відбулися по всій Буковині. Зокрема, під час акції в Хотині на території фортеці було виконано постріл з козацької гармати пам'яті загиблих та репресованих буковинців. У Сторожинецькому районі було проведено панахиду та мітинг-реквієм по невинно вбитих українцях.

У Чернівцях на центральному кладовищі, де встановлений хрест на місці поховання, відбулася панахида пам'яті жертв комуно-більшовицького режиму.

Прес-служба Чернівецької ОО КУН

ВШАНУВАННЯ ГЕРОЇВ
УКРАЇНИ НА ВІННИЧЧИНІ

10 червня 1944 р. на Вінниччині у с. Микулинцях Літинського району в нерівному бою з червоними окупантами загинув командир УПА "Південь" полковник Омелян Грабець ("Батько"). Загинув, але не здався у полон катам з НКВС.

Минуло понад шість десятиліть, а згадка про ці події живе у серцях свідків тих страшних подій і їхніх нащадків. З ініціативи Проводу Вінницької ОО КУН 10 червня 2006 р. у с. Микулинцях відбувся мітинг-реквієм з нагоди 62-ї річниці загибелі Омеляна Грабця. Серед присутніх на мітингу були син О. Грабця друг Любомир Грабець, керівництво Коломийської РО КУН, представники політичних партій Літинщини: КУН, УНП, НРУ, а також члени обласного Товариства колишніх політв'язнів та репресованих. Священниками УТКЦ та УАПЦ було відправлено панахиду за Омеляном Грабцем та усіма Героями, полеглими у тому запеклому бою. Також було вшановано пам'ять дружини О. Грабця. Хвилиною мовчання та покладанням квітів учасники мітингу пом'янули усіх борців за Волю України.

Усі, хто виступав на мітингу, вкотре наголошували на тому, що Президент України має видати Указ, яким вояків ОУН-УПА як борців за Незалежність України буде визнано учасниками національно-визвольних змагань у Другій світовій війні. Адже немає жодних сподівань на те, що депутати Верховної Ради IV скликання зроблять такий крок.

Мітинг-реквієм проходив під супровід стрілецьких та повстанських пісень у виконанні гурту "Просвіта".

Прес-служба Вінницької ОО КУН

НАПАД НА УКРАЇНСЬКОГО СВЯЩЕНИКА

Слабкий опір українства агресії антиукраїнських сил призводить до нападів на сакральне – національну віру. Так, 9 червня 2006 р. в Аяринській долині с. Перевального в АР Крим трапився нечуваний інцидент. Радикально налаштований Лихван Віталій прийшов до священника Української Православної Церкви Київського Патріархату отця Івана зі словами "Я пришел вас бить!" – і накинувся з кулаками на святого отця. В.Лихван бив священника доти, доки не вибігла матушка, яка злякала недолюдка – саме так можна назвати того, хто б'є беззахисну людину, яка фактично не може чинити спротив в силу релігійних переконань. В результаті о. Іван залишився зі зламаною рукою, чисельними тілесними ушкодженнями, а В.Лихванові все зійшло з рук.

Ця подія не є надто несподіваною, оскільки на священника постійно чинився фізичний та психологічний тиск з боку представників московського патріархату. Зокрема місцеве керівництво чинило всілякі перешкоди вже під час будівництва храму імені Івана Воїна, який о. Іван зводив своїми силами. Голови кооперативів "Март'ян" та "Радуга" Шербатюк і Олійник цілеспрямовано заважають нормальному функціонуванню храму та життю сім'ї священника – зазначеним особам не подобаються дзвони. Місцевий полковник Кулішов написав скаргу в податкову інспекцію, де зазначив, що о. Іван займається підприємницькою діяльністю. За словами свідків, представники податкової, оглянувши помістя церкви, просто посміялись і розвели руками – на церковній околиці крім пасіки, хліва з курками та козами, які годують сім'ю священника, більш нічого нема. Дійшло навіть до прямих погроз убивства, які неодноразово чув о. Іван та парафіяни.

КО КУН вимагає вжити заходів за фактом злочину.

Провід Кримської організації КУН

ЗІ СВЯТОМ МОЛОДІ!

Конгрес Українських Націоналістів щиро вітає українську молодь, цвіт української нації, з Днем молоді. Сьогодні як ніколи потрібна активна позиція молоді у розбудові і зміцненні України. Тільки молоді патріоти, виховані в роки незалежності, здатні кардинально змінити ситуацію в нашій державі і побудувати сучасну високорозвинену європейську Україну.

Українська нація чекає і потребує сильної молододі влади! Слава Україні!

Молоді націоналісти покладають квіти до пам'ятника Тарасові Шевченку

ПОВІДОМЛЕННЯ

У відповідності з рішенням Президії Головного Проводу Конгресу Українських Націоналістів, 24 червня відбудеться чергове засідання Головного Проводу Конгресу Українських Націоналістів.

Президентові Російської Федерації
Володимиру Путіну

Пане Президенте!

Конгрес Українських Націоналістів висловлює глибоку стурбованість з приводу зростання напруги у міждержавних відносинах України та Російської Федерації. Особливе занепокоєння викликає той факт, що причиною такої тенденції з боку Росії подається чіткий курс України на вступ до Європейського Союзу та НАТО.

Конгрес Українських Націоналістів вважає, що такі зовнішньополітичні орієнтири нашої держави аж ніяк не мають антиросійської спрямованості, оскільки внутрішньоєвропейська інтеграція та північноатлантична співпраця взагалі не скеровані проти третіх сторін, а мають на меті максимально сприяти розкриттю потенціалу кожного із учасників цього процесу та гарантувати як індивідуальну, так і колективну безпеку держав і їхніх громадян. З огляду на це реалізація європейського та євроатлантичного вектора української політики об'єктивно сприятиме також і корінним інтересам Росії та її громадян, наближаючи їх до європейського та євроатлантичного економічного та культурного простору, уможливлючи розширення контактів як між громадянами, так і між суб'єктами економічного та громадського життя різних країн.

Ми вважаємо за необхідне всіма чинниками державної влади як України, так і Росії забезпечити позитивну динаміку покращення відносин між нашими державами.

На глибоке переконання учасників пікетування посольства Російської Федерації в Україні першочерговими і ефективними

кроками в цьому напрямку мали б стати:

1. Припинення втручання Росії у внутрішні справи України.

Ми наполягаємо, що некоректні заяви стосовно вступу України до НАТО, статусу російської мови в нашій державі, які дозволяють собі робити російські високопосадовці, є прямим втручанням у внутрішні справи України.

2. Припинення економічного тиску на Українську державу.

Ми наголошуємо, що односторонній перегляд з російського боку домовленостей між Україною та Росією щодо ціни на газ, заборона на ввезення на територію Російської Федерації українських товарів – це відвертий економічний тиск на Україну.

3. Дотримання міжнародних норм стосовно непорушності кордонів та повага до територіальної цілісності України.

Констатуємо, що ще в 1972 році Україна як суб'єкт міжнародного права, член ООН в рамках Гельсінського процесу була в числі тих країн, які заклали основоположний принцип міжнародного співжиття. А в 1994 році Україна приєдналась до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї. Саме тоді Російська Федерація стала однією із країн-гарантів незалежності, суверенітету та існуючих кордонів України за Будапештським меморандумом. Нещодавній запит депутатів Держдуми щодо можливості "по-

вернення" Криму Російській Федерації ставить під сумнів дотримання Росією її міжнародних зобов'язань і створює напруженість у взаєминах між нашими державами.

4. Прискорення процесу демаркації українсько-російського сухопутного та морського кордонів.

Ми переконані, що як для України, так і для Росії є необхідним якнайшвидше провести демаркацію кордонів між нашими державами за встановленими у світовій практиці правовими нормами. Це стосується і морських кордонів.

Сподіваємось, що майбутні наших двосторонніх міждержавних взаємин, відносин наших народів ніколи не буде затьмарене тінню голодоморів, репресій, гулів, які відчували на собі в минулому десятки мільйонів українців. Сьогодні Українська держава прагне добросусідських відносин з усіма державами, в тому числі з Російською Федерацією. Саме тому ми не допустимо зазіхань на цілісність нашої держави і втручання у внутрішні справи України. Ми закликаємо Вас як Президента Російської Федерації керуватися фактом існування незалежної Української держави в наявних кордонах та вжити всіх заходів для забезпечення добросусідських відносин між нашими державами і вирішення всіх проблем відповідно до норм міжнародного права та загальноприйнятих засад взаємовідносин світового співтовариства.

Наші корпункти

Вінниця	Гусар Віталій	(0432) 32-05-03
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 32-23-48
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04497) 4-92-93

Київ	Мохналь Михайло	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луганськ	Костянтин Філімоненко	(0642) 53-96-85
Луцьк	Максимович Олег	(0332) 72-39-35, (03322) 401-98
Львів	Вовк Михайло	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценю Софія	(0512) 49-67-90
Мукачеве	Ференц Петро	(03131) 2-25-45
Одеса	Парфенюк Василь	(048) 75-83-113
Полтава	Квачова Олеся	(0532) 28-053
Рівне	Кривко Ігор	(0362) 22-20-26

Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Суми	Перетятко Олексій	(0542) 25-88-98
Тернопіль	Чибрас Володимир	(0352) 52-56-91
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Хмельницький	Вітряний Олександр	(0382) 65-32-01
Черкаси	Гафінова Любов	(0472) 45-12-05
Чернівці	Лютин Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябенко Валерій	(04622) 4-38-81

Останні події в східних регіонах України, в ході яких у Донецьку, Харкові, Луганську, Дніпропетровську, Севастополі прийнято рішення щодо "другої офіційної" мови – російської, викликають розчутлення і радість російських політиків, котрі мріють про відновлення Росії в її "історичних межах". Україні завжди відводилося "почесне" місце серед титанів першорядної державної важливості. Після зміни київського зовнішнього курсу Кремль усі свої сили кинув на повернення "блудного сина" в рідні пенати.

Микола МАЛУХА

У роки президентства Л. Кучми в Москві "українське питання" не викликало занепокоєння, оскільки Україна, хоч і заявляла про європейську інтеграцію, але реальних кроків не робила, залишаючись "васалом" Росії. Тепер на політичному просторі СНД багато що змінилося: Росія поступово втрачає вплив у багатьох колишніх республіках, тому вона намагається знайти союзників серед "невизнаних" республік Придністров'я, Абхазії,

ЛИСТ УКРАЇНЦЕВІ

ФАБРИКА ІМПЕРСЬКИХ ІЛЮЗІЙ НАВІЩО ПОТРІБНА РОСІЙСЬКА МОВА В УКРАЇНІ

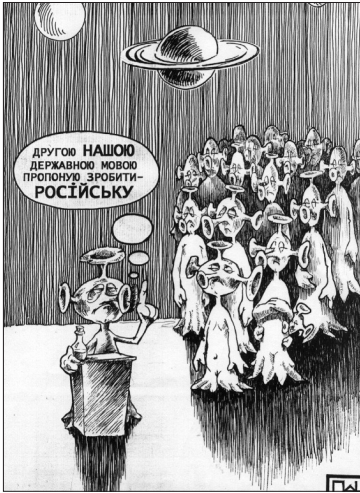
Південної Осетії. Тим часом керівники України і Грузії проводять політику з введення російських баз зі своїх територій – ніякий шантаж у вигляді торгових ембарго і підвищення цін на енергоносії не може примусити змінити курс волелюбних сусідів Росії.

В цьому виявляється безпорадність Росії у сферах дипломатії і геополітики. Маючи величезний стратегічний потенціал, російська влада не може його акумулювати і вигідно реалізувати для держави. Тому, щоб у майбутнього виборця не склалася думка про безпорадність політичних сил, котрі перебувають біля керма країни, увага росіян привертається до незначних "перемог" в сфері провокацій.

Ті політичні сили, які "відстоюють" російську мову в Україні, використовують популістські гасла і московські гроші заради отримання влади, не здійснюючи

справжніх перетворень. У свою чергу Кремль "годує" російський народ обіцянками про захист співвітчизників за кордоном. Але, окрім гучних заяв, декларацій і гасел, ніяких заходів в цій сфері Росія не проводить. Про права росіян згадують в Кремлі тільки тоді, коли це вигідно вузьким колам влади.

Тепер прокремлівські ЗМІ роздмухують тему щодо того, як сьогоднішня російська влада, незважаючи ні на що, зуміла відстояти права росіян на свою мову в Україні. Мовляв, "ми показали "кузькину мат" цим помаранчевим".

Мурманськ, Росія

Мирослав ПЛАЙ

Те, що сьогодні відбувається в Криму, змушує серйозно замислитися і піддати ревізії чимало елементів нашої політики на півострові (і не лише там) протягом усіх п'ятнадцяти років незалежності.

На екранах телевізорів мільйони українців бачать, як купка провокаторів під прапорами Росії і партії Вітренко шантажує Українську державу, її уряд і Президента, дискредитує нас перед світом, ставлячи під сумнів надійність України як партнера, зриваючи міжнародні військові навчання. Крім внутрішньої української "п'ятої колонії", прибули на допомогу до Криму громадяни Російської Федерації, в тому числі бойовики напіввійськових формувань, так звані козаки та інші суб'єкти, яких не варто пускати в Україну. Діяльність провокаторів координували депутати російської Держдуми, зокрема одіозний пан Затулін і не менш одіозний товариш Зюганов. Це вже був заколот разом з інтвенцією. Державна дума Росії порушила питання про приєднання українського Криму до Російської Федерації, посиляючись на давно не чинний договір Кучук-Кайнарджі 1774 року між Російською та Османською імперіями. Все це було не спонтанним вибухом, а добре скоординованою спецоперацією проти України. Деякі громадяни сусідньої країни поводитись вкрай брутально, зокрема двоє російських журналістів вдерлися на територію санаторію українського Міністерства оборони і намагалися вивисити там російський державний прапор. Коли їх затримали і передали до суду, щоби депортувати з території України, феодосійський міський суд не знайшов у їхніх діях ніяких порушень. А вони, між тим, не кажучи вже про політичні провокації проти нашої країни, порушили право власності, вдерлися на територію, що охороняється і має режимний статус. За це, приміром, у такій демократичній країні, як США, охорона спокійно зробила б їм "дірку" в черепі, абсолютно не цікавлячись громадянством, національністю та політичними поглядами нападників. Саме цим демократія відрізняється від анархії, бо за справжньої демократії кожен знає, що у випадку нехтування певними нормами

покарання буде швидким і жорстким.

І якщо суди України у таких діях не вбачають небезпечного правопорушення, то такі суди не захистять ні державу, ні її громадян. Стан нашої судової системи – це окреме важке питання і ще одна загроза національній безпеці. У випадку надзвичайної ситуації країна може виявитися безпорадною і беззахисною. Саме тому, не чекаючи реформи судів (бо країна може не дожити до цієї реформи, не дочекається її), необхідно за-

тільки заявили в аеропорту Шереметьєво, що його приїзд у Росію є небажаним і відправили додому. Може, і нам треба діяти таким чином? А то пан Затулін збирається судитися з нашим СБУ в українському суді, оскаржуючи оголошення себе особою нон-грата...

Може, досить вже гратися у безмежну демократію "без берегів", коли проти України фактично ведуть жорстку війну на знищення? А то дограємося... Тим більше, що усталеною міжнародною практикою будь-яка держа-

наша влада могла би не демонструвати розгубленість, а разом зі світовою громадськістю спостерігала би, що є різні точки зору в Україні щодо НАТО, бо на ту ж таки територію вийшли б сотні людей під українськими прапорами, вийшли б проукраїнські козаки. Тільки кримська міліція повинна виконувати свої обов'язки, не дозволяючи учасникам масових акцій бити один одного. Певну частину кримського соціуму необхідно привчити до того, що будь-яке насильство буде негай-

способом розважаються. Мабуть, п.п. Скрипниченко та Сидорець створюють їм для цього умови? Тим більше, що журналістська молодь та СДР ТРК походить з кузні кадрів ім. мера Москви Лужкова, засновника Севастопольської філії Московського університету з відповідним відділенням журналістики на території казарм Чорноморського флоту Російської Федерації.

То чи варто дивуватися з того, що морально-політична атмосфера в Криму є не дуже сприятливою для України? Бо Москва ту атмосферу створює, а Київ не докладає до її зміни на свою користь жодних політичних зусиль.

Наша влада думала, що, якщо вона не чіпає антидержавні сили, то й вони її не чіпатимуть. Чи треба казати про помилковість і наївність такої думки? Дещо перелякані після помаранчевої революції антидержавники оговталися і перейшли в рішучий наступ проти України на всіх фронтах: економічному, політичному, інформаційному, культурному, духовному, освітньому, енергетичному, дипломатичному. За всебічної підтримки відомої нам усім держави... Газова війна не допомогла антидержавникам взяти реванш, тому тепер знову здійснюється проект розколу і територіальних претензій до України. Знову антиукраїнським полігоном намагаються зробити Крим. Чи можна цьому ефективно протистояти? Можна і треба. І позиції України в Криму потенційно є доволі міцними. По-перше, в Криму мешкають 600 тисяч українців і понад 300 тисяч кримських татар. За розумної політики щодо цих людей Київ може забезпечити собі непогану підтримку. Тільки треба наполегливо (і не надто на цьому заощаджуючи) створювати розгалужену інфраструктуру українського впливу на кримському півострові. Адже Москва бореться за Крим і багато чого досягла, а Київ усі ці роки ухилився від боротьби. За власну, між іншим, соборність... Чи не ганьба, що досі Севастополь не має ні української гімназії, ні філії Києво-Могилянської академії, ні цивільної проукраїнської газети? Треба прокинутися і діяти швидко і рішуче. Потрібні на це фінанси – копійки в порівнянні з тим, що Україна може втратити.

УКРАЇНСЬКИЙ КРИМ

ІСПИТ НА МІЦНІСТЬ

Двоє російських журналістів вдерлися на територію санаторію українського Міністерства оборони і намагалися вивисити там російський державний прапор. За це, приміром, у такій демократичній країні, як США, охорона спокійно зробила б їм "дірку" в черепі, абсолютно не цікавлячись громадянством, національністю та політичними поглядами нападників. Саме цим демократія відрізняється від анархії.

провадити суди національної безпеки, що розглядали б справи, пов'язані зі звинуваченнями у державній зраді, шпигунстві, підривній діяльності, сепаратизмі, політичному, етнічному і релігійному екстремізмі. Суддями там мають бути люди, політична лояльність яких до України та громадянський патріотизм є поза всяким сумнівом, які є фахівцями найвищого ґатунку і носіями бездоганної моральної народності. Такі люди в Україні є, тільки наша влада чомусь їх не бачить і робить ставку на зовсім інших.

Дивно, що для того, аби викинути з України негідників, що нехтують законами країни перебування в особливо цинічний і небезпечній формі, потрібні якісь судові рішення. А влада Російської Федерації заборонила в'їзд на свою територію позаштатному радникові міністра закордонних справ України пану Євтушенку без будь-яких пояснень. Йому

ва може без пояснень заборонити в'їзд на свою територію іноземному громадянину чи особі без громадянства, якщо вважає цю людину небажаною для себе.

Мільйони українців бачили на своїх екранах сотні проросійських маніфестантів під російськими прапорами, і в багатьох виникло запитання, а де ж проукраїнські сили Криму? Проросійські сили в Криму плекалися Москвою протягом 15 років незалежності України. За цей час було сформовано десятки фондів, через які перекидалися кошти для фінансування антиукраїнських організацій, ці організації відчували постійну турботу і допомогу з боку натхненників і спонсорів. Було створено цілу інфраструктуру промосковських партій, громадських структур, ЗМІ, групи підтримки (від аналітичних центрів до "загонів" швидкого реагування, здатних протягом 2-х годин організувати будь-який пікет, мітинг, маніфестацію, демонструючи потрібні на відповідний момент московському TV гасла і заклики). А що ж з українського боку? А нічого або майже нічого. Між тим, у Криму є чимало віddаних Україні людей, які вже втратили віру, що Київ про них згадає і покличе на допомогу. Цих людей треба організувати, сконсолідувати, допомогти їм, як Москва допомагає всім проросійським структурам Криму. І тоді під час подій у Феодосії, де місцеві бабусі і "козаки" блокували учасників українсько-американських військових навчань,

но і жорстко покаране. До речі, феодосійські події є чудовим індикатором того, хто є хто у кримських силових структурах. Отже, пан Луценко, міністр МВС України, має достатньо даних для кадрових рішень.

Не можна надалі терпіти цілковиту іноземну інформаційну окупацію Криму, коли в місцевих ЗМІ практично не почуєш доброго слова про Україну. На півострові треба створювати розгалужену мережу українсько-орієнтованих телеканалів, радіостанцій, газет, інтернетсайтів як українською, так і російською мовами. Наразі ситуація в інформаційному просторі Криму та Севастополя – жахлива. Що вже казати про приватні ЗМІ, якщо в державних, тих, що підпорядковуються Києву, важко зрозуміти, на яку державу вони працюють. Не даремно наш Президент визнав діяльність держкомітету з телебачення і радіомовлення на чолі з Іваном Чижем незадовільною. Уявляю собі, які б пролунали оцінки з боку наших компетентних діячів, якби вони подивилися програми Севастопольської державної регіональної теледіакокомпанії, яку очолюють Олександр Скрипниченко і Марина Сидорець. Тут можна почути ворожі і зневажливі коментарі та оцінки на адресу Української держави і таких її структур, як Збройні Сили, знущання із шефської допомоги Києва Військово-Морським силам України. Деякі молоді журналісти таким українофобським

Юрій ГНАТКЕВИЧ

Запеклими прихильниками Європейської Хартії у парламенті були комуністи. Що тільки вони не робили, аби Хартія була ратифікована. А коли шляхом процедурних зловживань домоглися свого, а Конституційний Суд визнав процедуру ратифікації неконституційною, вони знову активно перейняли долю всіх мов, крім української, і знову домоглися свого. А після вдалої спроби ратифікації, коли МЗС ніяк не наважувалося передати ратифікований текст до Ради Європи, саме комуністи використовували будь-яку нагоду, аби доbitися повної легітимності Хартії.

Чи розуміли в парламенті, чому запеклі противники європейської інтеграції України і прихильники інтеграції з Росією, яка ще згаданої хартії не ратифікувала і робити цього не збирається, так несамовито відстоювали Європейську Хартію? Звичайно, у Верховній Раді розуміли, що позиція і поведінка комуністів є їхньою спробою компенсувати свою поразку під час затвердження Конституції, коли їм не вдалося проголосити російську мову державною. Комуністи робили хід конем: не Конституцією, так Хартією, а все ж надамо російській мові офіційний статус бодай на тих територіях, де переважає "рускоязычне населення". На жаль, як виявилось, в українському парламенті попереднього скликання українці були в меншості. Не за метриками, а за фактом.

З якою метою парламентські комуністи під виглядом боротьби за права громадян України так несамовито воюють за державність російської мови і одного разу не проявили піклування про порушення мовних прав українців в Україні, яке триває й досі? Чому вони категорично відмовилися від вживання словосполучення "український народ", а вживають: "народ Украины".

Комуністи вважають розпад Радянського Союзу "трагічною помилкою" і, очевидно, дуже хотіли б у якийсь спосіб знову приєднати Україну або бодай її частину до Росії. Оскільки таке завдання нині є малореальним, комуністи ставлять перед собою завдання-мінімум: повернути Україну на орбіту геополітичних інтересів Москви. А для цього потрібно продовжити зросійщення українців, не допустивши їхнього національного відродження. Хартія в умовах України перетворилася в черговий інструмент зросійщення українців та боротьби за зміну її зовнішньополітичного курсу. Звичайно ж, чиновникам з Ради Європи і пересічним

громадянам важко збагнути, як може бути, щоб така гуманна і справедлива хартія, яка за задумом її авторів покликана захищати мови, що вимирають, буде використана комуністами для реалізації їхніх політичних цілей? Річ у тім, що у варіанті тексту ратифікованої у нас Хартії є перелік мов, які Українська держава повинна захищати і підтримувати. У тексті ратифікованої Україною Хартії до таких мов, за наполяганням комуністів, крім білоруської, болгарської, гагаузької, грецької, єврейської, кримсько-татарської, молдавської, німецької, польської,

що вмирає, а тому потребує підтримки з боку держави.

Цим абсурдом вміло скористалася Партія регіонів, яка не може знести гіркоти поразки, завданої їй помаранчевою командою та соціалістами. Партія регіонів чинить на них політичний і психологічний тиск, проголошуючи у регіонах, де вона перемогла на виборах до місцевих рад, регіональність російської мови поряд з офіційною українською. Але панам Ахметову, Януковичу і Чорноволу, звичайно ж, зрозуміло, що "поряд" залишиться лише на папері, а буде панувати одна лишень російська мова, що, до речі, в усному варіанті мовлення спостерігається і зараз. А це повністю закрие українцям сходу й півдня України шлях до національного відродження, що, у свою чергу, в перспективі остаточно і навіки поділить український народ на два народи. Схоже, що фінансово-бізнесовим колам сходу й півдня України цього тільки й треба. Їм ненависна українська політика нової влади. Вони знайшли привід для рішучого наступу, внаслідок чого в країні

стрімко визріває конфлікт.

Дивно лише, чому мовчить Рада Європи. Невже там нічого невідомо про те, як їхня Хартія розколює Україну? А може, там ще живі її автори та ініціатори її поширення? Там мусять бути відповідні експерти. Можливо, вони пояснять українцям, як могло так статися, що мовна Хартія стала в Україні не на захист знедоленої української мови, яку повністю витіснено з більшості сфер суспільного життя у цілій низці областей, а підтримала колишню імперську мову, яка досі продовжує впевнено займати панівні позиції в Україні, і не тільки у побутовій сфері.

Вице-прем'єр В. Кириленко повідомив недавно про намір уряду внести пропозиції про зміни до тексту Хартії та здійснити її автентичний переклад. Проте це нічого не дасть доти, доки не будуть внесені зміни до переліку мов, що потребують захисту. З цього переліку слід насамперед виключити російську мову, оскільки вона в нас не вмирає. Нею у нас вбивають інші мови. За такого рішення все стало б на своє місце. А головне: тоді буква Європейської Хартії відповідала б її духові. Таке рішення водночас не могло б завдати жодної шкоди російській мові, бо нею активно володіє майже все населення України, і один лише цей факт свідчить про те, що вона тут не вмирає і за нинішніх інформаційних технологій вмерти не може, чого не можна сказати про українську та інші мови.

ДУМКИ ВГОЛОС

ЧИ СКАЖЕ
СВОЄ СЛОВО
РАДА ЄВРОПИ ?

Після рішень кількох обласних і міських рад про надання російській мові статусу регіональної варто ще раз повернутися до питання про роль Європейської Хартії регіональних мов і мов національних меншин у конфлікті, що небезпечно загострюється. Хоча свого часу Хартія енергійно "проштовхувалася" у Верховній Раді під виглядом виконання зобов'язань України перед Радою Європи, тепер стало зрозуміло багатьом з тих, хто цього раніше не розумів, кому і для чого в Україні вона була потрібна. Очевидно, що зазначений конфлікт не може не викликати стурбованості в Раді Європи. Адже Хартія є передовсім її документом.

румунської, словацької, угорської, віднесена ще й російська мова. Будь-хто в Україні розуміє, що російська мова у нас не вмирає і що її становище в Україні не можна порівняти зі становищем гагаузької, чи грецької, чи німецької, чи всіх інших перерахованих вище мов. Російська мова у нас не є державною, але вона є панівною. Українська мова у нас проголошена державною, але вона такою ще не стала. Ті, хто голосував за "український" варіант тексту Хартії, не могли цього не знати і не враховувати. Багато з них голосували за Хартію саме тому, що вони це добре знали.

Обійдімо питання про сенс захисту білоруської мови в Україні, оскільки її ніхто не захищає в Білорусі, де вона фактично залишилася державною лише "на папері", поступившись російській. Не чіпаймо питання про те, навіщо нам захищати єврейську мову, оскільки такої мови у природі не існує, а є ідиш і єврит. Але комуністів такі речі ніколи не цікавили. Їх цікавило лише одне: аби лиш у тексті Хартії підзахисною була проголошена російська мова. І вони за сприяння багатьох парламентських українців, які такими, треба гадати, вже перестали бути, домоглися політичного абсурду, який, на жаль, прийняли в Раді Європи. Мова, якою задушили всі мови в Росії та білоруську в Білорусі, якою витіснили українську мову з більшості українців і всіх інших в Україні суцільних націй, визнана в "нашій" Хартії такою,

НАЦІОНАЛЬНЕ
ВИХОВАННЯ

Василь БЕЛЕЙ,
почесний член Закарпатської
крайової "Просвіти"

Українська держава, очолена національними патріотами, має подбати про належне виховання нового покоління.

Але цій справі перешкоджають українофоби: одні намагаються зберегти меншовартість українців перед "старшим братом", паплюжачи Героїв нації, інші "тянуть" нас у "цивілізований демократичний світ", уособленням якого для них є США.

Зауважмо, що немає виховання, яке було би спільним для усього світу – усяке виховання зводиться до національного виховання, зміст і тенденції якого мусять відповідати конкретним обставинам національного життя, кристалізувати характер нації та давати напрям її моральному розвитку.

Успішно навчатися можливо тільки на основі історичного національного досвіду, а не на абстрактних, накинених кимось шляхах розвитку.

Нас почали нав'язливо перекопувати в тому, що західна система освіти є універсальною, "найдоосконалішою", і треба негайно перенести її на наш ґрунт. Почали відкриватися різного роду "коледжі", "ліцеї", приватні школи. Широко відчинили двері державні навчальні заклади всіляким чужоземним "місіонерам", "проповідникам", котрі наворачтують юні душі до невідомо якої "духовності", "віри" й "цивілізації", до того розрекламованого "американського способу життя", що брудним потоком заливає телеекрани та шпальти бульварної преси пропагандою культу наживи, психології споживацтва, насильства, порнографії, нігілізму й бездуховності та інших псевдодобродетей, котрі покликані призвести до остаточної деградації нашої молоді.

Нам не треба орієнтуватися на чужі "зразки", ні до чого доброго це не привело і не приведе. Великій Нації, котра має багатопластову культуру, тисячолітні традиції, геніальних митців, героїв та видатних педагогів, нема чого шукати в чужині світового майбутнього.

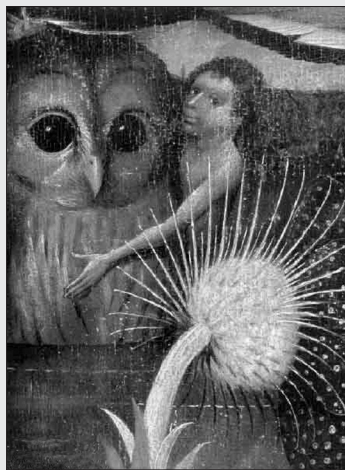
В основу українського національного виховання необхідно покласти українську Національну ідею.

м. Мукачів

Олег КРИШТОПА

Мандри можуть більше розповісти про власний дім, ніж про місяць подорожування.

У потязі Київ – Івано-Франківськ я зустрів пару – чоловік і дружина середніх років. Спочатку малоговіркі і недовірливі, уже за чаєм вони почали відкриватися. Євроцентри у кишенях,

КОНТРОВЕРСІЇ

МИ ПОМРЕМО НЕ В ПАРИЖІ

мінімум гривневої готівки, якісний імпортований одяг, незнання цін на постіль – все це видавало у них заробітчан, які повертаються додому. Я припускав Італію, Португалію, можливо, навіть Лондон чи Іспанію, але аж ніяк не... Париж, – пояснив чоловік, – найкраще місто у світі.

В Україні чоловік викладав фізкультуру у селищній школі. Робота йому подобалася, а от соціальний статус – ні. Він водив у гори чужих дітей, власну дочку не довелося. Він залишив її семикласницею, тепер зустріне випускницею. Його дружина постійно усміхалася, масувала груди і ковтала валер'яну жменями.

Париж, – продовжив чоло-

вік, – єдине відоме мені місто, де можна жити на халяву. Така там "соціалка". Вони жили у Парижі чотири роки без віз і мали медичну страховку на 65 тисяч євро. Кілька разів денно у Парижі можна безкоштовно поїсти, набрати харчів додому, переночувати у притулках для бомжі, знайти одяг. Чиясь сестра, поїхавши у весільну заробітчанську подорож, завагітніла у Польщі, а народила у Парижі, то їй із чоловіком одразу надали кімнату в гуртожитку, виплачують гроші і дарують одяг. Остання каракулева шубка викликала заздрість у роботодавці.

Не потрібно працювати, за тебе подбають, просто собі

живи і насолоджуйся. Лувр, Версаль і Ейфелева вежа, Єлисейські поля та Монмартр, міст Мірабо, площа Бастилії, українська церква, "тижик" на площі Республіки з Луганська, Франківська і Закарпаття.

Французькі бомжі ніколи не ночують у притулках. Вони віддають перевагу чистоту повітря і можливості отримати кілька євро милостині. Таке воно – місто поетів, Сени і молодого Хемінгуей.

Коли заробітчани вирішили повернутися, вони подалися до міграційної служби, їм купили авіаквитки до Львова – за кошти Республіки Франція. У паспортах навіть не проштампували депортацію. У літаку

наливали віскі, пиво і вино. Один з пасажирів напився і пішов у туалет курити. У Києві його чекали з нафучниками.

На Бориспільській митниці заробітчаним довелося пройти сеанс психоаналізу. "Як, ви стільки часу провели там без віз? А що там робили?" – допитувався український митник. "Дивився, як люди живуть. Цікаво", – відповідав український вчитель фізкультури. "А ще ж захочете подивитися?" – не вгавав митник. "Думайте, думайте швидше, черга", – наполягав український митник. У квитку до Львова лежало 50 євро. Коли квиток повернувся власникові, грошей не стало. "Думайте, думайте, думайте!" – не замовкав український митник. Чоловік витягнув ще 20 євро. "Він міг мені паспорт зіпсувати", – наче виправдовуючись, пояснив фізкультурник.

Чотири роки у Парижі все ж таки ніщо у порівнянні з українською вічністю.

Тимофій РИБАК,
доктор технічних наук, професор

ЗДАЧА ЧОРНОМОРСЬКОГО ФЛОТУ

Ось як це описує А. Данилов у книзі "Український флот, біля джерел відродження": "Чорноморський флот з кінця грудня 1991 року й у першу декаду січня 1992 року повністю підпорядковувався Києву і виконував його розпорядження. Жодного факту непокори на ЧФ в цей період не спостерігалось. На кораблях, у військових частинах і в штабах з'єднань жваво обговорювалися перспективи подальшої служби в Україні. Місцеві друкарні штампували бланки з текстом української присяги. Та Київ тоді, на жаль, не пішов на дальші рішучі кроки. До Севастополя не прибули перші особи держави, не був призначений український командувач флотом.

Це була величезна політична помилка Президента України Л. Кравчука, яка дала можливість зав'язати дуже складний вузол на південних окраїнах нашої держави, спровокувала наступ проімперських сил в Криму.

На той час серед командування флоту не було жодного українця. А Київ мовчав. Флот просвістіли! На ЧФ стали відкрито порушувати Укази Президента України і її чинне законодавство".

Коли 20 грудня 1991 року група офіцерів ЧФ приїхала до Києва з конкретними дієвими пропозиціями щодо пріоритетності українського флоту на Чорному морі, то Л. Кравчук три дні морочив їм голови, але так і не прийняв. Історичний і стратегічний момент був згаяний.

Автономія Криму – це насамперед наслідок безликої стратегії і політики Л. Кравчука. Ось як трактує цей факт А. Данилов: "... я вперше почув з уст Леоніда Кравчука про те, що сам він багато зробив для того, щоб Крим став автономною республікою у складі України. Вийшло так, що Україна створила сама для себе вогнебезпечний прецедент у Криму, узаконивши "унікальне" у світовій практиці "адміністративне утворення" – республіка в республіці". Таким є крик душі капітана 1-го рангу А. Данилова, який був довіреною особою Л. Кравчука в Севастополі під час колишніх президентських виборів.

У тодішній метушні слід було відразу зробити реформу командування і структури ЧФ, замінити М. Багрова на свого ставленика, і все б набрало зовсім іншого розвитку. Передусім Крим адміністративно залишився б як область.

Далі подаю стислий переказ спогадів тодішнього міністра оборони, генерал-полковника К. Морозова з його книги "Щільні шари незалежності. Політ під крилом президента". 1992 рік, переговори з питань Чорноморського флоту у кримському місті Масафра. Учасники – Л. Кравчук, Б. Єльцин, а також увесь дипломатичний корпус держав, включаючи міністрів оборони. Після переговорів з міністром оборони Росії Грачовим генерал-полковник відчував величезний тягар на серці від цієї вирішальної для України зустрічі. Він наводить болючу фразу, сказану Грачовим: "Україна не способна содержать флот, не способна заплатить долг России, поэтому...". Морозов був переконаний, що після серпня 92-го Україна більшого програву у флотській проблемі вже не матиме.

Якою мірою Міністерство оборони було відповідальне за ту ситуацію, що виникла в Масафрі? Є добра життєва мудрість: якщо ти раз поступиш у великому, з тобою більше ніколи не рахуватимуться. Масандрівське рішення було закладене в Ялті, де вже тоді чиновників міністерства ніхто не запитував і не слухав.

У серпні 92-го в Ялті міністр оборони був неабияк вражений схильністю президента Л. Кравчука до одноосібного вирішення питань оборони, і відчував

ба безпеки України. Не раз ця проблема обговорювалася на Раді безпеки, а також в особистих розмовах із Президентом міністра оборони Костянтина Морозова. Чому не приймалися жодні зустрічні рішення? Що стримувало тодішнього Президента?

А тим часом потрібні заходи вживалися з російської сторони, і чорноморський вузол все тісніше затягувався на шиї України. У президента було два виходи: або рішучі і непохитні контрзаходи, що ґрунтуються на прин-

новського, російської "п'ятої колони" в Криму, а в першу чергу – завдяки слабкій та нерішучій політиці офіційного Києва...

Антиконституційні вибори в Криму ще раз переконливо довели: Леонід Кравчук не є гарантом неподільності України, не є гарантом Конституції. Він не впорався зі своїми обов'язками і мусить піти з політичної сцени.

Закликаємо всі політичні сили вимагати відставки Леоніда Кравчука!

Верховний Совет повинен ще до березневих виборів здій-

спілкувалися своєю мовою з незапам'ятних часів! Теперішній мовний стан в Україні – це наслідок насильницьких, підступних і злочинних дій нападників та пожадлих сусідів. Починаючи з XV століття і до кончини комуно-московського альянсу, українська мова заборонялася 73 рази. Спалювалися святая-святых – церковні книгодруки, тому що вони були українською мовою, – це анафема Москви. Отже, ми повинні невідступно і повсякчас в особистих бесідах та засобах масової інформації роз'яснювати, що аномальний мовний стан на Україні стався насильно, підступно і злочинно. Діяти необхідно адекватно, але цивілізовано. Ми – демократична гуманна нація і держава, у нас не було і нема Соловків, Магадану, системи ГУЛАґу, щоб ізолювати "неугодних". Але ж поважаймо самі себе! Нам насамперед необхідне мовне і духовне відродження, яке неодмінно потягне за собою економічне зростання, соціальне порозуміння і консолідацію населення. Я впевнений, такі висновки і дії підтримують усі свідомі громадяни України!

За моїми фактами і переконаннями, Харківщина – це далеко не Кушнар'єв, Добкін і згаданий телекомментатор. Є також і Харківщина за духом, мовою, строем глибоко українська. У листопаді 2005 року мені випало бути запрошеним на 75-й ювілей Харківського національного університету сільськогосподарства ім. Василенка. Увесь ювілейний процес на факультетах, кафедрах і загальноуніверситетських урочистостях – за мовою, духом і строем – суто українські, національні. При від'їзді ми торкнулися цієї теми, на що ректор Дмитро Мазоренко, родом з Полтавщини, відповів: "Я не дозволю, аби в університеті було по-іншому – навчання і усі супутні процеси в університеті повинні відповідати державному і національному духу".

З харківською науковою і професорсько-викладацькою елітою ми ось уже десять років (з 1996 року) проводимо форуми на тему: "Проблеми інтеграції науково-освітнього, інтелектуального потенціалу в державотворчому процесі" у найбільш ураженій русизмом частині Криму, у самому горнілі зросійщення – Севастополі. Це особистості, близькі мені за духом, глибиною і непохитністю переконань щодо стратегії і напрямків відродження українського Криму. Вони також виступають за повернення прав і свобод багатостраждальному кримськотатарському народу. Це сотні і тисячі науковців, педагогів, громадян, які категорично засуджують експансію Москви на українських землях – як вони мають реагувати на такі інтерв'ю з Президентом?

Ось які факти про Харківщину, про її патріотів потрібно невідступно і систематично висвітлювати в Україні, в Москві, а також доводити до відома світової громадськості. Не Добкін, не Кушнар'єв і їм подібні є обличчям і мораллю Харкова і Харківщини. Невже ми дозволимо, щоб різне перекотиполо "топтало" усе святе на Слобожанщині, Слобідській Україні, на батьківщині геніальних творців і мужніх борців за волю і незалежність соборної України, нашу людську гідність і національну честь?

До яких пір ми будемо терпіти ту наругу?

м. Тернопіль

Віковий трагізм політики і долі України – у слабкості її керівників. Хочу розпочати з фрагментарного екскурсу у наше недавнє минуле, а відтак перейти до аналізу певних подій сучасності.

ЧОРНОМОРСЬКИЙ ВУЗОЛ НА ШИЇ УКРАЇНИ

обурення його політикою. Чому не зважали на думки учасників своєї команди, спеціалістів? Це видається дивним й досі – випустити віжки впливу України на флот у Севастополі. Російські адмірали організовували вивезення з України всього, що вивозилося, і розпродаж того, чого неможливо було вивезти.

Водночас в Криму почалися великі політичні ігри. Зміцнюючи співробітництво з шовіністично налаштованими діячами Верховного Совета Росії, московські адмірали прагнули насамперед налаштувати на про-російський лад весь офіцерський склад флоту. Офіцерів підбурювали через створену ними координаційну раду офіцерських зборів. Координували це все емісари з російського депутатського корпусу, які "по-хазяйськи" відвідували флот, брали участь у засіданнях міської ради і міської адміністрації (представник Президента в Севастополі їх радо зустрічав).

Найбільшого значення російські гості надавали зміцненню переконання всіх військових, що все тут має належати тільки Росії.

Не побачити загрозливої загарбницької тактики великої сусідньої держави міг тільки сліпий. Будь-які спроби української військової сторони зустрітися з керівництвом чи особовим складом Чорноморського флоту категорично блокувалися і відкидалися.

Чи знав про це наш Президент? Безперечно. Йому регулярно доповідали і міністр оборони, і народні депутати, і активісти Спільноти офіцерів України, і служ-

бачи суверенності і недоторканності нашої держави, або визнання всіх умов Росії. Він обрав друге, тим самим витягнувши багато міцних цеглин з-під фундаменту незалежності України.

Росія досягла першої стратегічної імперської мети вкоренитися в землю України і відкинути спочатку одну частину її території, а тепер вона може переходити і до іншої частини. Адже Росія має багато помічників високого рангу і навіть виконавців її зловісних планів у самій Україні. Який би патріот своєї держави, свого народу міг заявити: "Давайте віддамо Севастополь Росії в оренду на 99 років". Навіть невірському зрозуміло, що ту частину території Україна вже ніколи не побачить. А пропонував це колишній віце-спікер українського парламенту Володимир Гриньов. Навіщо? Щоб швидше загнзудати Україну?

Майбутні покоління дослідників, не уражені написаною чужаками фальсифікованою історією, дадуть принциповішу оцінку фактам нашої вікової національної трагедії.

ЗДАЧА КРИМУ

Найкраще з того, що сталося в Криму у 1994 році, описує заява всеукраїнського політичного об'єднання "Державна самостійність України": "Результати виборів Президента Криму закономірні: обрано рішучого і безкомпромісного прихильника "возз'єднання" Криму з Росією Юрія Мешкова. Його перемога стала можливою не лише завдяки підтримці Єльцина, Жири-

снити імпічмент Президента! Провід ДСУ"

ХАРКІВСЬКИЙ ПРЕЦЕДЕНТ

Про нашого високоповажного Президента Віктора Ющенка як про "апостола правди і науки" я писав ще у 2001 році у книзі "Хмурі дні неволі". Щоб оцінити сучасну державницьку вагу Віктора Андрійовича Ющенка, я іншого не знаходжу, як ототожнити велич його задумів з діями Івана Виговського, який ще тоді зрозумів усю підступність Москви, і у битві 28–29 червня 1659 року під Конотопом щент розбив 150-тисячне військо московського царату. Хоча натеper у Віктора Ющенка недостатньо полків відданого ідеологічного козацтва, яке мав Іван Виговський; але я вірю, що вже скоро прозріння наступить, й ідеологічні полки у Віктора Ющенка будуть" – це підтвердив Майдан 2004 року!

Але окремі події наших днів для мене видаються незрозумілими. Зокрема, інтерв'ю з Президентом В. Ющенком на Харківському телебаченні 17 березня 2006 року. Телекомментатор Харківського телебачення, сидючи навпроти Президента (гаранта Конституції України і ст. 10 в тому числі) і дивлячись йому у вічі, при більш ніж тридцятихвилинному діалозі жодного слова не промовив державною мовою.

Це зрозуміти важко. Невже це така "дипломатія" у першій особі держави – терпіти неповагу до себе?

Мовний стан в Україні – явище аномальне, тому що ми, корінна нація на своїй святій землі,

Функціонування на етнічній території народу власного національного права є невід'ємною ознакою його свободи і незалежності. Однак будівничі т. зв. "правової" держави в Україні вперто і злочинно ігнорують українське національне право. Натомість нав'язують нам найгірші зразки права чужинського і всіляко підносять т. зв. "міжнародне право". Джерелами зліпленої ними потворної правової конструкції є римське право, романо-германське право, юдейське право, але в жодному разі – не українське. Звідси й наші проблеми з українською мовою, освітою, економікою, безпекою, владою, судочинством. Доки не утвердимо в Україні українське національне право – доти будемо поневолені й знобилені чужинцями та їхніми місцевими колаборантами. Але для того, щоб боротися за українське національне право, треба його знати.

Михайло ПОЛІЩУК

Визначний український історик права Андрій Яковлів писав, що основним і найважливішим джерелом українського права є неписане звичаєве право, яке утворилося шляхом постійного дотримання протягом віків народних звичаїв та підпорядкування звичаєвим правилам правного життя й побуту.

Характерною особливістю українського звичаєвого права є його різноманітна яскрава обрядовість, надто багата в царині процесуального права, що вимагає найбільшої активної чинності. Майже не існує процесуального акту чи інституту, які б не мали свого питомого обряду-символу. Здавна встановлені, ці обряди незмінно й точно у всіх деталях виконувалися протягом віків.

Роль судових органів в українському процесі була зведена до мінімуму, до певного контролю над виконанням сторонами процесуальних правил та обрядів. Судові органи лише "допомагають" сторонам вирішити суперечку за справедливістю.

Закріплення й поновлення в народній пам'яті звичаєвих норм за допомогою обрядів-символів приводило до незвичайно цікавих наслідків. Документи, що зберегли до наших часів відомості про діяльність українських судів із доби звичаєвого права, свідчать, що не тільки судді (що само собою зрозуміло), а й сторони та громада на суді під час процесу виявляли досконале знання українського звичаєвого права; сторони у процесі часто цитували правні звичаєві норми, переказуючи їх зміст стислими реченнями. Шляхом постійного вживання протягом довгого часу ці речення перетворилися в стислі, але надзвичайно змістовні, красномовні формули, в яких викристалізувалися основні принципи звичаєвого права й народної правосвідомості. Ці правні формули увійшли згодом до загального вжитку українського народу та стали народними приказками. Таких приказок існує тисячі; вони оздоблюють українську мову лаконічними, влучними виразами, а зміст їх зберігся для дослід-

ників українського звичаєвого права як невичерпне джерело для пізнання принципів правосвідомості українського народу. Наприклад, обсяг індивідуального права власності висловлено в приказках: "своя хата – своя й правда". Приказка "копа перекопає й попа" нагадує нам про копний народний суд, так барвисто описаний Іваном Франком у його повісті "Захар Беркут".

Судові формули та народні приказки, як і обряди-символи, мають рівноварті значення в українському звичаєвому праві. Це були способи виявлення назовні й закріплення в народній пам'яті норм звичаєвого права. Обряди-символи виявляли звичаєве право у формі чину, дії, а формули й приказки – у словесній формі. Обидві форми однаково сприяють закріпленню звичаєвого права в народній пам'яті та надають його нормам силу чинного закону, вічно живого й рухливого. Вони стверджують силу й значення правних принципів, утворених минулими поколіннями українського народу, та допомагають творити нові принципи, нові норми для прийдешніх поколінь.

І за доісторичної доби, і в українських державах як публічне, так і правне життя правувалося нормами давнього народного звичаєвого права, що було головним джерелом права. Поруч із ним за доби Київської держави постало друге важливе джерело – закон у формі різних княжих уставів (статутів), княжих договорів, які так само базувалися на принципах звичаєвого права.

Впливи чужоземного законодавства, особливо римо-візантійського, також мали місце в міжнародних і торговельних зносинах, у справах церковних і судових, почасти в галузі спадкового права.

Пізніше принципи українського права були підтверджені грамотами-привілеями великих князів литовських. Ставлення влади до українського права й мови базувалося на принципі: "Старини не рухати, новини не вводити", тому природний розвій українського права довгий час ішов вільно, без жодної затримки. Року 1529 було ухвалено й уведено в чинність "Статут ве-

ральній Раді. Генеральна Рада здійснювала всі функції верховної влади: законодавчу, судову, адміністративну; вона ухвалювала закони й постанови, обирала гетьмана й козацьку старшину, вирішувала питання війни й миру, укладала договори з чужими державами, мала право суду над гетьманом і старшиною і т. д. Влада гетьмана як виборного голови держави була обмежена Генеральною Радою. Поза сесією Ради гетьман був повним "зверхнійшим владцею й господарем". При гетьмані існував дорадчий орган – Рада старшини й виконавчо-дорадчий – Генеральна старшина.

Московити принесли в Україну своє, замішане на "Ясі" Чингісхана та випечене на німецьких кухнях, право. Через московські перешкоди лише 1743 року укладено, але не впроваджено новий кодекс українського права "Права, по котрим судиться Мало-російський народ". 1831 р. припинено чинність в Україні Магдебурзького права, а 1840–42 рр. – Литовського статуту. З того часу аж до революції 1917 р. на Великій Україні було чинним чуже московське право, а в Західній Україні – австрійське.

Короткий період відродження української державності у 1917–1921 роках дав поштовх для плідної роботи українських правників у галузі українського національного права. Однак українське відродження розстріляли більшовицькі бандити, які керувалися у своєму житті "законами" кримінального світу. Нинішні "реформатори" теж орієнтуються в основному на "поняття". І доки вони при владі – не знатиме Україна справедливості, миру, добробуту.

Українські націоналісти переконані, що звичаєве право українського народу повинне стати основою української правової системи. Використання звичаїв здатне відігравати суттєву роль у здійсненні всіх правових форм діяльності держави – правотворчості, реалізації права, правозастосування і правоохорони. Використання в нормативному регулюванні звичаїв, взятих у єдності з правом, має багато аспектів стосовно різних суспільних структур і їх відносин. Воно є важливим засобом підвищення ефективності функціонування сім'ї, економічних структур, місцевого самоврядування тощо.

І ще одне. Найстійкішими перед негативними зовнішніми впливами є правові системи, які базуються на звичаї та освячені релігією. Закони, які не опираються на звичай та релігію, навмисне створюються людиною проти людини і в силу цього – неправомірні. "Закон в тому – щоб не відступати від правил віри". Відповідно те, що виходить зі стін Верховної Ради України, назвати законами важко. Швидше – це такі собі торгові контракти між представниками злочинних кланів. Але український народ – не є нацією злочинців і не зобов'язаний жити за їхніми "поняттями".

І останнє. В жодному разі не можна допускати примату (першості) міжнародного права над національним правом. Це призводить до втрати свободи і національного суверенітету. У національних державах повагу до міжнародного права декларують, але – не більше. І правильно роблять. Учімося, брати-українці.

СТУДІЇ

ЗВИЧАЄВЕ ПРАВО ТА ЙОГО ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ В СУЧАСНУ ПРАВОВУ СИСТЕМУ УКРАЇНИ

ликого князівства Литовського" – перший загальний кодекс для цілої Литовської держави. З погляду системи й законодавчого матеріалу Статут перейняв багато норм давнього українського звичаєвого права. 1566 року прийнято другу редакцію Статуту, а 1588 р. – третю.

Литовський статут був прийнятий українським населенням як український національний кодекс та вважався за національне українське право протягом усього часу чинності на українських землях – аж до 40-х років XIX ст. Самоуправа українських міст мала окреме право німецьке – Магдебурзьке, яке під впливом українського звичаєвого права було також до певної міри українізовано.

Після 1569 р. Польща намагається запроваджувати в українських землях польське право і польську мову. Це стало однією з причин вибуху в Україні у 1648 р. козацької революції під проводом гетьмана Б. Хмельницького. Вона скасувала привілеї чужинської шляхти і посередницької верстви корчмарів та орендарів та передала українську землю у державну власність. Відновилося Українська національна держава. Державний устрій базувався на принципах народоправства київської доби. Суверенна влада належала цілому народові, яку він безпосередньо здійснював на всенародному вічі – Гене-

Було заведено систему козацьких судів. Так, сільський суд був нижчим місцевим судом у селі й підлягав вищій інстанції – суду сотенному; сотенний суд був вищою інстанцією для сільського суду, першою інстанцією у справах, що виникали на території сотні й підлягав суду полковому; суд полковий був першою інстанцією для деяких справ, більш важливих, вищою інстанцією для сотенних судів полку й підлягав сам суду генеральному. Генеральний суд був найвищим судом держави; апеляція на генеральний суд ішла до гетьмана як верховного судді держави. У складі судової колегії кожного суду були представники всіх верств населення під проводом керівника відповідної адміністративної одиниці (сільського отамана, сотника, полковника). Особливістю козацьких судів була значна й активна участь у суді населення. Судочинство проводилося усно, українською мовою.

КОЛГОСПНА ПРАВДА

Ще й сьогодні компартійні та прогресивно-соціалістичні демагоги нахабно заявляють, що за радянської влади українцям добре жилося. Мовляв, тоді була безплатна освіта, недорогі ліки, харчові та інші продукти. Та не кажуть вони ні слова про те, що вся ота "безплатність" і "дешевина" забезпечувалися за рахунок низької зарплатні робітників та інтелігенції, рабської праці мільйонів зеків та колгоспників.

Моя бабуся Юля, з роду в рід селянка, не записалася до колгоспу. Сумлінно сплачувала всі тяжкі податки, вигадані

"робітничо-селянською" владою, і продовжувала обробляти свою землю своїми кінями, разом зі своєю ріднею.

А нахабні колективізатори мало зі шкіри не вилазили, намагаючись довести "переваги" колективного господарювання над особним. З цієї метою вище начальство возило спеціальні делегації на "ділові" екскурсії у східні області України.

У 1949 році в таку делегацію потрапи-

ла і моя бабуся. Спочатку селякам показали всі принади Києва, а потім повезли у приміський колгосп, завели у комору, де в засіки, мішки, бочки було засипане зерно пшениці, жита, ячменю, вівса, проса, соянишника.

Бабуся глянула на те добро пильним господарським оком, запустила руку в зерно, а коли розпростерла пальці, то на очах у всіх, крім зернин, додолу посипався пісок, щебінь, сухий ґрунт:

– Ось вам і колективне добро!

Господи, що тут сталося! Начальство загукало, що бабуся напідпитку. Її негайно ізолювали від делегації і посадили на поїзд, що йшов до Львова, ще й змусили дати слово, що вона нікому не розповідала про той інцидент.

Отож, товарищі симоненки і іже с ними, перестаньте нам брехати з приводу того, що хтось, мовляв, "розвалив велику державу". Вона сама впала під тягарем усіх своїх "правд", в тому числі, і колгоспної.

С. ПШАНСЬКА
смет Олесько Львівської області

Віктор ЛУПЕЙКО,
учасник Другої світової війни

Після війни на Нюрнберзькому процесі юристи країн-переможниць засудили гітлерівський націонал-соціалізм у всіх його структурах: у так званій "робітничій" партії фашистів, у їхньому генеральному штабі, в гестапівських формуваннях та есесівських дивізіях – цій ударній силі фашизму. На процесі були засуджені й власовські російські військові формування. Рештки їх (сотні тисяч зрадників) американцями та англійцями були видані із окупаційних зон радянській стороні. Частина їх була потоплена разом із баржами у морі під час транспортування цих нещасних людей до СРСР або ж негайно знищена за вироками судів та трибуналів за зрадництво. Чимало з них були заборонені на вмирання в крижаних краях – безкоштовна робоча сила була потрібна на лісопосадах, шахтах, рудниках, на будівництві Воркути, Норильська і т. п. Із юридичної точки зору союзники дотримувалися букви закону: зрадники є людиною, котра бореться проти своєї вітчизни на боці ворога, якщо ця людина приймала військову присягу й відступила від неї. Такими були власовці та інші антирадянські та антисталінські вояки. На Нюрнберзькому процесі юристи розглядали й деякі моменти складної української історії – пильно вивчали боротьбу воїнів, котрі повстали проти СРСР на території західних областей України. Правники з усього світу прийшли до висновку: жителі західноукраїнських земель, яких "влили" в Радянський Союз у 1939 році (у "золотому вересні"), не брали участі в референдумах чи плебісцитах (бо їх ніхто тоді не проводив), тобто радянська влада не вивчала волі мільйонів цих людей. Ці українці не служили у Збройних силах СРСР, не приймали військової присяги на вірність Радянському Союзу, власне, не були вони й громадянами "Країни Рад" (не маючи паспортів). Отже, не було чого й зраджувати. Степан Бандера, Андрій Мельник, Ярослав Стецько, Роман Шухевич, Микола Лебідь та інші чоловічі діяти ОУН не були громадянами Радянського Союзу, не приймав ніхто із них військової присяги, тому що після так званого "золотого вересня" всі вони перебували поза межами СРСР.

Вояки української гренадерської дивізії "Галичина", яка була сформована у 1943-1944 рр. із юнаків Львівської, Станіславської та інших областей Західної України, також не приймали радянської військової присяги, отже, не були у юридичному плані зрадниками когось чи чогось. Дивізія "Галичина" впродовж тижня у липні 1944 року була розгромлена військами 1-го Українського фронту під Бродами (Львівщина). Це формування було незабаром відновлене за межами України, в різні часи в дивізії служило понад 30 тисяч вояків-українців. Отже, ні УПА, ні дивізія "Галичина" не були засуджені у Нюрнберзі як злочинні структури: жоден із вояків цих формувань не був переданий до рук радянського "правосуддя", всі вони залишилися в окупаційних зонах США та Англії. Згодом ці люди розбрелися по всьому світу. Їхні організації, що нині об'єднують кілька тисяч ще живих колишніх вояків, виступають за підтримку незалежності України, збирають кошти для чорнобильських дітей тощо.

Таким чином, Українську По-

встанську Армію в Нюрнберзі було визнано як мілітарну силу, що боролася за незалежність власної держави-України. Дивізія "Галичина" була кваліфікована як звичайна охоронна дивізія, залучена на допомогу німецьким польовим (не есесівським!) військам. Наприкінці війни німці організували в Європі 40 таких дивізій. Серед них були і югославська, і дві латиські, і албанська, і дві угорські, і французька та багато інших. Всім таким формуванням "приточували" перед назвою дві букви – СС ("Schutz-Staffen"), що означало – "ОХОРОННІ загони".

Але жодна (!) із них не мала ніякого відношення до есесівсь-

тисяч колишніх громадян СРСР. У власовській армії (РОА) несли службу один генерал-лейтенант радянської армії, 6 генерал-майорів, 1 бригадний комісар, 4 комбриги, 41 полковник, один капітан 1-го рангу і т. д. Начальником штабу власовців був колишній професор Академії генштабу, а потім заступник начальника штабу Північно-Західного фронту генерал-майор Трухін. Деяким полковникам німці присвоїли генеральські звання, тому генералів стало аж 16!.. Колоритний пейзаж зрадництва!

Прикметно, що жоден найвищий воєначальник українського походження не перейшов на бік німців. Деякі попадали до во-

У власовській армії (РОА) несли службу один генерал-лейтенант радянської армії, 6 генерал-майорів, 1 бригадний комісар, 4 комбриги, 41 полковник, один капітан 1-го рангу і т. д. Начальником штабу власовців був колишній професор Академії генштабу, а потім заступник начальника штабу Північно-Західного фронту генерал-майор Трухін.

пропагандою? Це мало місце у той кривавий період, та сотні тисяч полонених червоноармійців

Від кінця 1941 аж до травня 1945 в німецьких збройних силах несли службу такі групи військ із радянських громадян: помічники німців ("хіві"), бойові частини, охоронні частини, поліцейські команди, тилові частини. У 1943 році тільки в командах "хіві" (їх німці називали "нашими іванами") було 500 тисяч! Були сформовані Туркестанський, Азербайджанський, Грузинський, Вірменський, Північно-кавказький, Волго-Уральський легіони і т. д., їхня кількість постійно зростала. Існували 26 туркестанських батальйонів, 15 азербайджанських, 13 грузинських, 12 вірменських, 9 північно-кавказьких, 7 – із волзьких татар та інших народів Поволжя та Уралу. Кримські татари утворили 8 своїх батальйонів. Усього за даними московського вченого С. Дробязка ("Восточные легионы и казачьи части в Вермахте". – Москва, 1999) за Німеччину воювало 70 тисяч туркестанців, 30 тисяч північних кавказців (осетинів, інгушів, кабардинців, черкесів тощо), 25 тисяч грузинів, 20 тисяч вірменів, 7 тисяч калмиків, 15 тисяч волзьких татар, 70 тисяч козаків з Північного Кавказу. Німецького персоналу в цих загонах було не більше 4%. Вже наприкінці 1944 року Берлін дав дозвіл на утворення єдиної власовської "Русской освободительной армии" – РОА. Окрім трьох дивізій, власовці мали резервну бригаду, офіцерське училище, окремі полки, школи для підготовки до боротьби із партизанами. У розпорядженні РОА були навіть військово-повітряні сили, в реєстрі яких перебувало 5 тисяч колишніх радянських авіаторів.

Крім того, білоруські, російські та прибалтійські колаборанти воювали на багатьох фронтах: у Кримських та Кавказьких горах, під Вязьмою, на Дону, проти українських та білоруських партизанів, проти повсталого у сорок четвертому Варшави, на Балканах, у Австрії, Чехії і т. д. По 60-80 тисяч добровольців з кожної прибалтійської країни воювало проти Червоної армії.

Але найбільшу пошану у німців заслужили донські козаки, які зараз вільно розгулюють по нашому Криму. Вони ще в сорок першому йшли з німцями на Москву, стояли насмерть перед наступом червоноармійських полків під Батайськом та Ростовим-на-Дону – гинули цілими полками, але не відступали.

У них були свої рахунки з радянською владою – добре пам'ятали про більшовицьке розкозачування станиць та хуторів Дону, репресії, колективізацію.

У 1942 році сформувались перші чотири козацькі полки, а в сорок третьому проти Червоної армії вже воювала 1-а козаčia дивізія. Також діяли "Русская освободительная народная армия" – РОНА, "Казачий стан генерала Т. Н. Доманова", 1-й російський корпус, "2-я Русская национальная армия", 15-й козацький корпус, а також інші козацькі формування, полки, бригади, навіть дивізія "СС".

У вже очищеному від німців Сталінграді (2 лютого 1943) дивізія донських козаків (16 тисяч!) ще п'ять днів продовжувала воювати в руїнах Тракторного заводу – аж доки їх всіх не винищили червоноармійці. Таких зрадників у полон не брали. Власовці теж не здавались у горах Чехії ще тиждень після 9 травня сорок п'ятого – настільки сильним був їхній антикомуністичний спротив.

ПРАВДА ІСТОРІЇ

У ЧУЖИХ МУНДИРАХ

...Зрайки російських козаків – поки що без шабел – розгулюють по кримському узбережжі, а влада спокійно дивиться на чужаків, які завтра можуть вишикуватись на наших теренах не лише із нагайками та шаблями. Дуже вони схожі на своїх

козацьких предків-"патріотів", котрі ще на початку Другої світової війни почали масово переходити на бік ворога й затято воювати проти своїх вчорашніх братів-червоноармійців. Згадаймо про вояків у чужих мундирах – про власовців.

ких каральних німецьких дивізій. Жодна! З часу формування дивізії "Галичина", котре здійснювали не бандерівці, а мельниківці, минуло 63 роки.

В наш час вже значна частина українців об'єктивно оцінює факт існування дивізії "Галичина" з історичної точки зору. У квітні 2002 р. телестудія "1 плюс 1" щодо цієї дивізії провела бурхливу дискусію, яка завершилася голосуванням, під час якого 89% присутніх в студії теледискутантів проголосували за визнання правомірності дій вояків дивізії у час війни і тільки 11% таврували дивізійників як зрадників... Печально, що нині все ще значний відсоток українців, особливо ж – "руссоязычних", через недостатню інформованість не розуміють чи не хочуть розуміти тогочасну правду.

Називаючи "зрадниками" вояків УПА, які воювали проти радянської влади, що принесла стільки лиха Україні, наші засоби інформації, як і, звісно ж, російські, ніколи не згадують про тих радянських громадян, котрі стали зрадниками і своєї вітчизни, і військової присяги. Авторитетна урядова газета "Толос України" 18 грудня 1999 р. розповіла читачам дещо вражає: "На боці Німеччини в 1941-1945 рр. воювало близько 1 мільйона 200

рожного полону, але жоден (!) з них не перейшов на бік ворога. Самовіддано воювали на радянському боці Тимошенко, Єременко, Кирпонос, Малиновський, Батицький, Черевиченко, Костенко, Рибалко, Батюк, Черняхівський, Кошовий, Апанасенко і – навіть розжалуваний із маршалів до генерал-майора Кулик.

Можна собі уявити, які б слова були кинуті у наш бік нашими північними сусідами, якби хоча б один генерал-українець чи бодай полковник пішов би проти Червоної армії!

При цьому російські власовські, прибалтійські, туркестанські та кавказькі антирадянські загони налічували більше мільйона громадян. Якщо до них приплюсувати поліцейські та залізничні загони, сформовані із радянських громадян, що пішли на службу до німців, то можна впевнено сказати, що не менше 1,5 мільйона громадян СРСР зі зброєю в руках служили фашистській Німеччині. 930 тисяч із них наприкінці війни перебували в таборах в окупаційних зонах союзників, значна частина з них, як знаємо, була передана радянському "правосуддю". Чим можна пояснити масовий перехід до ворога? Терором гітлерівців у таборах, голодом, катуваннями, геббельсівською

(й ще не взятих у полон!) охоче йшли на службу до німців ще на початку війни. Чи могло таке статися у Першу світову війну? Тоді жоден із російських батальйонів не перейшов на службу до ворога.

Тож я вважаю, що до такої небаченої кількості "зрадників" призвели безперервний масовий терор комуністів проти свого народу, ганебна національна політика, ламання селянського хребта, розтоптані свободи.

У сучасній російській періодиці та у книгах було здійснено немало спроб виправдати власівців та їхнього командира – генерал-лейтенанта, який на початку війни досить успішно командував 37-ю та 20-ю арміями і навіть одержав орден Леніна... Всі згадані вище воєначальники-росіяни закінчували московські військові академії, були членами ВКП(б), приймали військову присягу, були громадянами СРСР – і зрадили це все! Тим не менше, деякі росіяни їх виправдовують... Хоч загалом на просторах Росії важко почути добре слово про власовців та вояків такого штибу.

Немає слави зрадникам... А ось про юнацьку дивізію "Галичина" співають пісні, складають вірші й поеми, пишуть книги, насипають кургани слави...

ПОСТАТЬ

ГЕНІАЛЬНА КАТЕРИНА БІЛОКУР ДОСІ НАЛЕЖНО НЕ ВИЗНАНА НА БАТЬКІВЩИНІ

Українська земля така багата на таланти, що наші владці "звикли" про них забувати. Когось згадувати на ювілеї, когось принагідно в промовах, писаних референтами (коли цитата влучно лягає), а когось майже не згадувати.

Олександра РЯБЧЕНКО

Село Богданівка Яготинського району Київської області – один із мальовничих (і це не банальний епітет, а суть) куточків України, бо все тут ніби зійшло з дивного полотна: розкішні квітники біля будинків, поля з волошками, стави з дикими лебедями. Тут народилася й прожила свій вік Катерина Білокур. Тому, хто бодай раз бачив її картини, Богданівка видається добре знаною, бо вона була її світом, її натхненням. Народившись на початку ХХ століття в бідній селянській родині, усе життя вона мріяла про бодай елементарну шкільну освіту, натомість її "наука" скінчилася з умінням писати-читати, й потому почався колгосп із виснажливими буряковими нормами. Право малювати теж доводилося виборювати, відвойовуючи в буденщини кожен яскравий штрих на полотні.

Спочатку малювати забороняли батьки, вважаючи це марнуванням часу, що відволікає від господарських справ, не приносячи жодної користі. І тільки погроза вчинити самотубство змусила їх змінити ріше-

Її роботами захоплювався Пабло Пікассо. "Якби в нас була такого рівня майстерності художниці, ми б змусили заговорити про неї весь світ", – сказав він.

ння. Потім злигодні колгоспної праці не залишали сил і часу на малювання. Якось, зачувши по радію пісню у виконанні Оксани Петрусенко "Чи я в полі не калина була..." і вгадавши в ній свою долю, Катерина Білокур зважилася на листа до талановитої співачки, до якого додала малюнок калинової гілки. Відтак – Оксана Петрусенко звертає увагу на художницю, а трохи переоголом Павло Тичина сприяє в організації першої виставки робіт 1940 року. Однак навіть визнання таланту не приносить змін у життя Білокур, де лишаються хатні клопоти й бурякові норми.

Вона пережила голод, війну, а кольори на її полотнах лишалися такими ж яскравими...

У неї ніколи не було професійних пензлів (робила їх із вишневих гілочок та шерсті kota), а в 70-х роках на виставці в Парижі (яка відбулася вже по смерті художниці) її роботами захоплювався Пабло Пікассо. "Якби в нас була такого рівня майстерності художниці, ми б змусили заговорити про неї весь світ", – сказав він.

Зараз у рідній хаті Катерини Білокур музей, який існує завдяки ентузіазмові працівників, що самотужки вирішують численні проблеми. Ставлення держави до музею вони порівнюють зі ставленням до художниці. Здається, у високих кабінетах байдуже, чи буде існувати музей, чи ні, і в якому стані там зберігаються експонати. Інколи знаходяться спонсори, що допомагають подолати деякі негаразди, а от що таке цілеспрямована державна підтримка, тут уже й не пам'ятають. Звикли багато до чого – і до мізерної зарплати найперше. При тому, що інколи доводиться проводити по сім-вісім годин екскурсій (офіційно музей працює лише півдня, а отже, екскурсоводи оформлені на половину ставки), – але ніколи не зачиняють дверей перед людьми, що добиралися здалеку, аби наблизитися до розуміння мистецтва Катерини Білокур. Чи не найбільше бажання доглядачів музею (а це дві тендітні жінки), – щоб підвели до садиби воду, аби більше не тягати з сусідніх подвір'їв відра з водою для поливання улюблених квітів художниці...

Останнім часом у нас полюбляють слово духовність. Ось тільки, здається, не всі розуміють, в чому його сенс. А він якраз у збереженні нашої культури й у людях, котрі, попри все, продовжують її зберігати. Прекрасно, що в державі Україна всі знали, що 6 червня день народження Александра Пушкіна, але яка ганьба, що в державі Україна ніхто не згадав, що 9 червня роковини смерті Катерини Білокур...

ВІД АВТОРА

АНДРІЙ З ПУШКІНСЬКОЇ

Олександр ХОМЕНКО,
письменник

Нині я вже при звичаєвсь, але на початках нашої знайомства мене просто ошелешувала та снігова лавина галюцируючих у ритмі кулеметної черги речень, якою він накривав свого співбесідника уже в першій секунді розмови. Спочатку, як у письмі Марселя Пруста, зрозуміти майже нічого неможливо, але згодом у хаотичній сув'язі вигуків і синтагм, супроводжуваних експресивною мімікою та жестикуляцією, виокремлюються якісь повторювані смислові центри: "свідомі", "усь з вертикальним взлетом" і т. ін. Одне слово, він знову став свідком якогось чергового патріотичного дійства, про що й поспішає сповістити з усією глибиною своєї україножерської ненависті та зневаги. Це – Андрій, культова постань у культовій кав'ярні на Пушкінській, цьому останньому київському притулку поетів з ознаками передгеніальності, алкогольно-практикуючих філософів та митців укуні з відставними та нині діючими співробітниками спецслужб. У цій місцині добре робити збізи українського інтелектуального середовища. "Теж мені, знайшли фокус-групу", – скаже на це, нестяючи виходу борідку, проникливий політолог, фахівець з медіа-стратегії та техніки піару. Що маємо – те маємо, – скажемо у відповідь, – більше ж "зрізати" – бо нічого...

Андрій – партієць НБП Лимонова, члени якої захоплювали українські військові об'єкти в Севастополі, вчиняли бузу у приймальні Путіна і ще багато чого, вартого занесення в мліцейські протоколи. З невідомими натхненням розповідає він, як їхня київська група розповсюджує "Лимонку", як збирає гроші ув'язненим "сотоваришам", як пікетує всіх, кого тільки можна пікетувати. Особливо довіреним Андрій демонструє найцінніші – партійний квиток із написом великими літерами: "Слава Росії" (з таким виглядом хлопці в моїй школі на початку 80-х показували один одному сховані в глибині кишені рогатки зі справжньою еластичною польською "резинкою").

Але скрипті мій зовсім не про це одного запліснявілого російського шовініста: на цих блазнівотих типажах не варто витрачати ні атраменту, ні газетної площі. За деякий час почав я помічати, що українська тема якось Андрієві особливо не байдужа. Так, говорить він про "неньку соборну" і злісно, і ядує, проте... Як би це сказати... Так іноді чоловіки говорять про своїх перших дружин: куту бруду на них виливають, всілякі недоліки вишукують, і все – аби приховати від себе ж свою затаєну мрію, що колись вона, перша і єдина у світі, може, ще до тебе і повернеться. Згодом з'ясувалося, що мої спостереження мають під собою тверду основу: і прізвище в нього на "...ко", і в українських партіях він був на початку 90-х, і Хмару підтримував, і 19 серпня 1991-го ходив до Верховної Ради Україну від російських танків захищати. "Він і такі як він зробили мене таким", – проходячи вулицею, якось показав Андрій мені на одного чоловіка, який повагом вилізав із розкішної іномарки. І я пригадав те обличчя: цей "свідомий" початком 90-х терся в одній із націонал-демократичних партій, потім став радником Кравчука, потім десь зник з політичного овиду. А тепер ось бачиш, до яких статків "дорозбудовувався".

Пазл склався остаточно, і багато що мені пригадалося з побаченого на власні очі. Сотні й сотні донецьких шахтарів у засмалцьованих робах, що несуть український прапор попереду колони в жовтні 90-го – що їх змушує нині голосувати за "двуязыччє"? А далі нитка роздуму тягнеться аж до козацьких часів, до згадуваних по думках "дуків-срібляників", і постаті ті опасисті з нашою добою враз римуються-перегукуються. Бо коли такий дука в кармазиновому жупані від Версаче, вилазячи зі свого "мерса", починає щось нести про національну ідею і захист української мови, то він на сотні і сотні верств навколо себе випалює в душах людських усе живе.

"Наша історія – це все і завжди спочатку, якась постійна гойданина на одному й тому ж місці, мертва хвиля еволюції", – писав Василь Стус. До чого зараз нічого додати. І не буде, доки для народу, що дав світлові пісню "Про Правду і Кривду", національні пріоритети визначатимуться за пакетними домовленостями і квотним розподілом крісел під номенклатурні сидниці. А коли визначатимуться за Правдою – тоді все може бути по-іншому... Тоді, певен, і Андрій пригадає народну приказку, що перша дружина – від Бога, друга – від людей, а третя – від чорта.

м. Київ

ОДИН ІЗ НИХ

СПРАВЖНЄ ОБЛИЧЧЯ ЦИНІЗМУ ЯК ХАРКІВСЬКИЙ ПОСАДОВЕЦЬ ДЕМОНСТРУВАВ НЕПОВАГУ ДО ЖЕРТВ ГОЛОДОМОРУ

Христина НАМИСТИНСЬКА

В історії кожного народу є моменти, які кризі роки відлунують пекучим боєм. Для українців таким є Голодомор 1932–33 років. Саме цим страшним подіям присвячено виставку, що відкрилася цими днями в Харкові.

Здається, місцева влада доклала максимум зусиль, аби ця подія залишилася непоміченою. Лише вдумайтесь: для демонстрації експозиції, привезеної з Києва, "не знайшлося" достойного виставкового залу, тому її розташували в коридорах (!!!) одного з місцевих вузів. Вражала поведінка місцевих чиновників, що явно не відповідала контекстові події – бо чи доречні

обійми, поцілунки й посмішки біля експонатів, які засвідчують людський біль і страждання? Потім були промови голови облради (покрученою українською) й голови облдержадміністрації (котрий до української ніколи "не опускається").

Далі події набули ще несподіванішого повороту: місцеві чиновники, які ще так недавно (себто, під час виборів) клялися в любові до України, спробували не дати слово людям, яким довелося засвідчувати цю любов не на словах. Не вдалося. Вихопивши мікрофон у екскурсовода, один із присутніх виголосив те, що мало бути сказане давно: "Сьогодні нащадки тих, хто винищував нас у тридцять третьому, позбавляють права на рідну мову"...

Після цих слів (лише вдумайтесь!!!) голова облради, член партії регіонів Василь Салигін в оточенні охоронців демонстративно залишив приміщення. Такі речі в усьому світі називають ксенофобією, а від неї, як відомо, один крок до фашизму. Після подібного вчинку ніде в світі ніхто з поважних людей не мав би жодних справ із таким індивідом (бо не можна таких називати людьми). І лише в нас усі намагалися робити вигляд, ніби нічого не сталося. Жодна харківська телекомпанія не повідомила про хамський (і це ще досить м'яке слово) вчинок Салигіна. Що це – місцева цензура? Байдужість? Чи початок нових коаліційних переходів?

У листопаді минулого року, коли вперше вшановували пам'ять жертв сталінського геноциду, багато говорилося про пам'ятник, який нагадуватиме нащадкам про найбільшу українську трагедію. Та найпершим пам'ятником має стати повага до їхньої світлої пам'яті.

Видавець Конгрес Українських Націоналістів
Засновник Степан Брацюнь
Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Анатолій Погрібний, Ярослав Радевич-Винницький, Степан Семенюк

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м. Київ; тел./факс (044) 279-78-08 e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua

Адреса видавця: 01004, вул. Горького 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Головний редактор Михайло Сидоржевський

Реєстраційне свідоцтво: Серія KB № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003р.

Передплатний індекс: 09715 Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26001016925980 в банку "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300131, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.

Газету видруковано у ВАТ "Видавництво "Київська правда" Замовлення № Наклад 60 000 примірників Ціна договірна

Реклама приймається тільки від національного товаровиробника. За достовірність реклами редакція відповідальності не несе. Відповідальність за достовірність фактів несе автор. Редакція не завжди поділяє точку зору автора. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати матеріали. Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування лише на сторінках газети